

Παραγωγή ουσιαστικών από ουσιαστικά (α' μέρος) (σελίδες 31-32)

• Υποκοριστικά – Περιεκτικά – Τοπικά

- Υποκοριστικά λέγονται τα παράγωγα ουσιαστικά τα οποία δηλώνουν πραγματική ή συναισθηματική σμίκρυνση της πρωτότυπης λέξης.
- Περιεκτικά λέγονται τα παράγωγα ουσιαστικά τα οποία σημαίνουν το μέρος που περιέχει πολλά από εκείνα που φανερώνει η πρωτότυπη λέξη ή πολλά όμοια πράγματα που βρίσκονται στο ίδιο μέρος.
- Τοπικά είναι τα παράγωγα ουσιαστικά τα οποία σημαίνουν τον τόπο όπου μένει ή εργάζεται το πρόσωπο που δηλώνει η πρωτότυπη λέξη ή τον τόπο όπου γίνεται μια ενέργεια.

A. Καταλήξεις υποκοριστικών

-άριον	άνθρωπάριον < άνθρωπος
-ιον	σωμάτιον < σῶμα
-ίδιον	οικίδιον < οἶκος
-ίς	νησίς < νῆσος
-ίσκος	νεανίσκος < νεανίας
-ύδριον	νησύδριον < νῆσος
-ύλλιον	ειδύλλιον < εἶδος (σύντομο ποίημα συχνά με βουκολικό Περιεχόμενο)

B. Καταλήξεις περιεκτικών

-(ε)ών	ἀμπελών < ἄμπελος
	ἐλαιών < ἐλαία
-ιά	μυρμηκιά < μύρμηξ
	στρατιά < στρατός

Γ. Καταλήξεις τοπικών

-ιον έμποριον < έμπορος

-(ε)ϊον ιατρεϊον < ιατρός

Ασκήσεις

I. Να αντιστοιχίσετε τα παράγωγα ουσιαστικά της στήλης Α' με τα πρωτότυπα ουσιαστικά της στήλης Β' και να γράψετε στη στήλη Γ' αν αυτά είναι υποκοριστικά, περιεκτικά ή τοπικά:

Α'	Β'	Γ'
1. αρχεϊον	α. ξένος	_____
2. σφηκιά	β. οϊκος	_____
3. οϊκίσκος	γ. σάνδαλον	_____
4. σανδάλιον	δ. σανίς	_____
5. ξενών	ε. σφήξ	_____
6. σανίδιον	στ. αρχή	_____

II. Να αντιστοιχίσετε τα παράγωγα ουσιαστικά (στήλη Α') με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (στήλη Β'):

Α'	Β'
1. πετρίδιον	α. υποκοριστικό
2. έπύλλιον	
3. κουρεϊον	β. τοπικό
4. περιστερεών	
5. πλοιάριον	
6. ψηφίς	γ. περιεκτικό
7. χρυσίον	

III. Να γράψετε παράγωγα ουσιαστικά των παρακάτω λέξεων που να δηλώνουν αυτό που ζητείται στην παρένθεση:

χώρος (υποκοριστικό) → _____
θήρ (υποκοριστικό) → _____
γραφεύς (τοπικό) → _____
ὄμμα (υποκοριστικό) >
ὠδή (τοπικό) >

(www.dschoool.edu.gr)

(Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Ν. Μπεζαντάκος, Α. Παπαθωμάς, Ευ. Λουτριανάκη, Β. Χαραλαμπίδης, *Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Α Γυμνασίου*, Ο.Ε.Δ.Β., Αθήνα, 2012)

*Καλή Χρονιά,
Με υγεία, Αγάπη
Και
Ευτυχία!*

4-1-2021

63^ο Γενικό Λύκειο Αθηνών

Μαρία Ευγενίου

